

המשפחה הנבחרת-דימויים משפחתיים ותאולוגיה

ד"ר גילי קוגלר

התנ"ך, האפוס החשוב ביותר בתולדות עם ישראל נפתח ב"קטן", דרך סיפורים מחיי המשפחה, חיים המוכרים היטב לקהל המאזינים והקוראים. על אף מקומיותם ו"קטנותם", איכות הסיפורים הופכת אותם ליצירות הנקראות ומתקיימות מעבר לתנאי זמן ותרבות. העלילות המשפחתיות של ספר בראשית למשל נוגעות ברבדים העמוקים ביותר בחיי הנפש, המתבטאים בהתמודדויות שונות של היחיד בחיק משפחתו. תחום חיי המשפחה מקבל מקום מרכזי גם בסוגה אחרת במקרא, בספרות הנבואה, שבה נעשה שימוש מגוון ועשיר בדימויים המתייחסים לתפקידים ולקשרים פנים משפחתיים. לעומת אפוסים אחרים מן המזרח הקדום, הפנתיאון המקראי-ישראלי אמנם זעיר ביותר, אך חיי המשפחה המתוארים ברטוריקה של הנביאים חושפים תמונה מגוונת ורב ממדית של חברי הפנתיאון, ישראל ואלוהיו וישראל והאומות. נאומי הנביאים מתייחסים למצבים ולדילמות מחיי היום יום, ומשקפים היכרות עם סיפורים כגון אלה המוכרים מספר בראשית. הקורס יבחן את יחסי הכוחות, את התארים ואת התפקידים המיוחסים לישויות המרכזיות בספר בראשית ובספרות הנבואית: האבות והאמהות, ישראל, אלוהים ואומות העולם. הקורס ידון ברעיונות חברתיים, פוליטיים, תיאולוגיים ופסיכולוגיים המשתקפים מן הסיפורים ומן הנאומים, ולשם כך יעשה שימוש בכלים מתחום המחקר הספרותי והספרותי-היסטורי של הטקסט המקראי.